

Написано от Христо Христов
Вторник, 10 Декември 2019 15:56

„Не намира законова опора разбирането на съставите на Върховния административен съд (ВАС) за нищожност на последващи решения [за лица с принадлежност към тоталитарните служби] на Комисията, когато тези решения са издадени съгласно закона по повод на заемане или кандидатстване на лицето на различни публични длъжности”.

Това е посочил главният прокурор Сотир Цацаров в своето искане за уеднаквяване на противоречивата съдебна практика по дела срещу решения на Комисията по досиетата, с които е оповестена принадлежност на сътрудници на Държавна сигурност или разузнавателните служби на БНА повече от веднъж, но в качеството им на лица, заемали или заемали различни ръководни длъжности.

Както desebg.com писа [Цацаров е изпратил искането си до ВАС още през месец юли тази година](#), след като е бил сезиран за проблема от председателя на Комисията по досиетата Евтим Костадинов, но едва миналата седмица председателят на Върховния административен съд Георги Чолаков е разпоредил да се образува тълкувателно дело.

Пред последните няколко години някои съдии от ВАС, сред които и такива, започнали своята юридическо образование в школата на МВР-ДС в Симеоново преди 1989 г., започнаха да обявяват за нищожни решения на Комисията, с които тя оповестява вече

Написано от Христо Христов
Вторник, 10 Декември 2019 15:56

установени сътрудници, но на различна ръководна длъжност от предишната им такава.

Комисията не установява повторно принадлежност към ДС, а обявява вече установена такава

В своите мотиви до ВАС главният прокурор посочва:

„Обстоятелството, че вече е обявена принадлежност на едно лице като сътрудник на ДС и разузнавателните служби на БНА при наличието на други хипотези, изискващи обявяване, не изключва и не забранява на Комисията да посочи принадлежността на лицето към ДС и разузнавателните служби (РС) на БНА при наличието на хипотеза, която е различна от другите.

Факт е, че с влезлите в сила решения на Комисията принадлежността на лицата към ДС и РС на БНА е вече установена. Съдът обаче не държи сметка, че с оспорваните нови решения на Комисията не се установява принадлежността на лицата към ДС и РС на БНА, а се обявява вече установената принадлежност, което изрично се посочва и в самите решения на Комисията.

В тези случаи Комисията не излиза извън правомощията си, обявявайки принадлежността на лицето към ДС и РС на БНА, и нейното решение е валидно.”

Ако законодателят не искаше последващо произнасяне за принадлежност към ДС

щеше да приеме такава разпоредба

Сотир Цацаров подчертава, че „ако законодателят искаше да изключи възможност за ново произнасяне от Комисията при наличие на предходно такава, той би направил това

Написано от Христо Христов
Вторник, 10 Декември 2019 15:56

с изрична разпоредба”.

Той отбелязва и друга важна подробност: „По силата на закона (чл. 26) с оглед на новата публична длъжност или дейност на лицето Комисията е задължена да се произнесе. Макар Комисията да се е произнесла с последващо решение въз основа на същите доказателства, то наличието на нова публична длъжност или дейност на лицето е ново обстоятелство, което инициира ново производство и приключва с краен акт, който подлежи на оспорване по съответния ред”.

Иска ли съдът Комисията да не изпълнява законовите си задължения?

„Възприемането на обратното становище, че Комисията следва да се произнеса само при нови доказателства за принадлежност макар да е налице нова публична длъжност или дейност на лицето би означавало Комисията да не изпълнява предписаните ѝ законови задължения за установяване на принадлежност към органите [на ДС или разузнавателните служби на БНА]”, мотивира се Цацаров.

Той припомня, една от основните цели на закона за досиетата, който някои зависими съдии във ВАС по една или друга причина забравят при опитите да блокират разкриването на агентите на тоталитарните служби с отмяна на решения на Комисията по досиетата:

„Целта на закона е чрез издаваните от органа [Комисията] решения да се сведе до знанието на членовете на обществото на факти, които биха могли да имат нееднозначна морална и обществена оценка. При положение, че Комисията не извършва всеки път изискуемата се с разпоредбата на чл. 26 от закона проверка и не издаде съответния административен акт при различните качества [ръководни длъжности] на лицето не биха се постигнали тези цели на закона.”

Главният прокурор подчертава, че противоречивата съдебна практика, установена във ВАС през последните години, не се споделя дори от съдии, които са участвали в такива дела, по които съдът е отменил решения на Комисията с мотива, че принадлежността на лицето към тоталитарните служби вече е било обявено веднъж и повторно може да

Написано от Христо Христов
Вторник, 10 Декември 2019 15:56

се огласи само при наличието на нови доказателства. И тези магистрати са изразили особено мнение.

„Тази противоречива, респективно, неправилна съдебна практика налага приемането на тълкувателно решение от общото събрание на колегиите във ВАС”, заключава главният прокурор. С цялото негово [становище може да се запознаете – ТУК](#) .